

VOORGANGERS: DIERENARTSEN UIT VROEGER TIJD (25)

WILLIAM YOUATT (1776-1847)

Veterinair verleden

De namen van Blaine¹ en Youatt worden vaak in één adem genoemd en dat is ook niet verwonderlijk, want behalve tijdgenoten en associés, waren beiden pioniers binnen de zich moeizaam ontwikkelende Engelse diergeneeskunde van het begin van de 19e eeuw. De kritische Sir Frederick Smith toont voor geen van zijn landgenoten uit deze periode zoveel waardering als voor Youatt, aan wiens nagedachtenis hij deel 3 van zijn geschiedenis opdroeg. Hij noemt hem in deze opdracht:

'a gentle, amiable man of great benevolence and humanity, a prodigious worker, ever faithful to the cause he undertook to serve, a pioneer of the veterinary art, whose name is written in letters of gold upon the tablets of the profession'².

Youatt werd geboren in 1776 in Exeter, waar zijn vader geneesheer was. Hij werd opgeleid tot voorganger in de Nonconformist Church, een kerk die afgescheiden was van de Anglicaanse Kerk. In 1810 arriveerde hij in Londen als directeur van een opvoedingsinstituut. Hij was kennelijk niet gelukkig in deze functie, want een jaar later - hij is dan dus al 35 jaar - trad hij als leerling-veearts in dienst bij de gerenommeerde Londense dierenarts D.P. Blaine. Youatt meldde zich in 1813 aan als student van het Londense *Veterinary College*.

Blaine had hierop bij zijn pupil aangedrongen, omdat hij het altijd nog als een gemis voelde dat hijzelf nooit het diploma had behaald. Helaas was de verhouding tussen de directeur van de school Edward Coleman en Blaine bijzonder slecht en dit werd nu uitgespeeld over de rug van Youatt. Coleman deed er alles aan om Youatt van de school te krijgen, wat hem op den duur, kort voor de eindexamens, ook is gelukt. Evenals Blaine moest ook Youatt zich zien te redden zonder diploma.

De samenwerking tussen Blaine en Youatt duurde niet lang, want Blaine trok zich in 1817 uit de praktijk terug. Hoewel de beide mannen totaal verschillende karakters hadden, konden ze het uitstekend met elkaar vinden. Youatt was blakend van ijver en enthousiasme. Hij ijverde altijd voor het aanzien van het beroep zowel bij het publiek als bij de wetenschappelijke instanties.

Aanvankelijk lag het accent van de praktijk op paarden en honden. Gedurende zijn praktijktijd heeft hij meer gevallen van rabiës gezien en bestudeerd dan wie ook. Hoewel Bardsley al in 1793 had gesteld dat rabiës uitsluitend door besmetting kon ontstaan, was het Youatt die deze stelling te vuur en te zwaard verdedigde. Noch bij de medische stand noch bij collegae vond hij echter enige bijval. Ook Coleman ging uit van een spontaan optreden van de ziekte.

In Londen werden ten behoeve van de melkvoorziening 12.000 runderen gehouden, die doorgaans behandeld werden door empiristen; slechts een enkele keer werd Youatt te hulp geroepen. Doordat hij de statistieken van zijn patiënten gepubliceerd heeft, hebben we een nauwkeurig inzicht in de grootte van zijn praktijk en de diersoorten die hij behandelde.

Hij had een groot besef van het economische belang van de gezondheid van rundvee, schapen en varkens en hij kon zich er daarom niet bij neerleggen dat aan het *Veterinary College* geen enkele aandacht aan deze diersoorten geschonken werd. Hij stelde zich ten doel om daar verandering in te brengen.

Youatt had geen grote praktijk en dat gaf hem de gelegenheid om de bibliotheek van het Brits Museum te frequenteren en zich te wijden aan lezen en studeren en aan het onderhouden van een uitgebreide correspondentie. Men schreef hem over de meest uiteenlopende agrarische en veterinaire problemen. Niet dat hij een specialist was op agrarisch gebied, maar hij was van oordeel dat een relatie gelegd moest worden tussen de diergeneeskunde en de agrarische belangen.

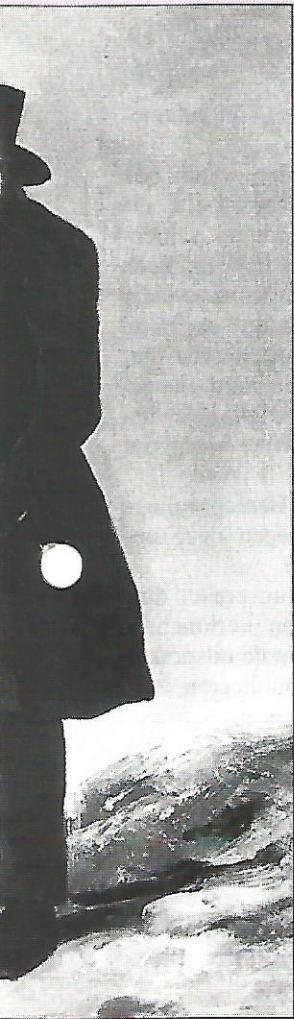
Toen Youatt in 1828 de mogelijkheid overwoog om een veterinaire tijdschrift te gaan uitgeven, werd hij verrast door het initiatief van William Percivall (1792-1854) die in datzelfde jaar *The Veterinarian* startte³. Deze benaderde toen Youatt met de vraag om de redactie te voeren, wat deze gedurende de volgende vijftien jaar met volle inzet zou gaan doen. Het werd een blad van standing dat voor de veterinaire professie in Engeland van grote betekenis is geweest⁴. Het werd de spreekbuis om het gebrekkige en eenzijdige onderwijs van het *Veterinary College* aan de kaak te stellen. Maar om hierin verandering te brengen, bleek een moeizaam proces. Daarom besloot Youatt, óók in 1828, om in zijn praktijkhuis aan Nassaustraat een school op te richten. Zijn lessen werden bijgewoond door studenten van het *Veterinary College*, door medische studenten en door anderen. Hij gaf colleges in anatomie, fysiologie en pathologie van de belangrijkste huisdieren. In 1831 kreeg hij een uitnodiging om colleges te geven aan de Universiteit van Londen. Dit was een geweldige voldoening voor de man, aan wie het niet vergund was om een diploma van het *Veterinary College* te verwerven. De senaat van de Universiteit was zo enthousiast over het groeiend aantal studenten en zijn aanpak, dat zijn tijdelijke aanstelling omgezet werd in een definitieve.

¹ Tijdschrift voor Diergeneeskunde 1997; 122: 610-611 (Voorgangers nr. 24)

² Smith, F. *The early history of veterinary literature and its British development*. London, 1976: 137-158. Het citaat op p. v.

³ Dunlop R.H. and Williams D.J. *Veterinary medicine, an illustrated history*. St Louis, 1996: 598.

In 1833 liet zijn gezondheid hem in de steek. Youatt was toen 57 en voelde zich niet meer in staat zijn school te leiden en colleges te geven, hetgeen het einde van deze opleiding betekende. In 1835 trok hij een partner aan en in 1838 heeft hij zich uit de praktijk teruggetrokken.

Het behoeft niet te verwonderen dat Youatt ook een vooraanstaande rol gespeeld heeft in de vroege geschiedenis van het Londense veterinaire verenigingswezen. Reeds gedurende zijn korte verblijf aan het *Veterinary College* had hij meegedaan aan de oprichting van een studentenvereniging. In 1828 werd door de Londense pratici een *Veterinary Medical Society* opgericht, waarvan hij de secretaris werd. De vereniging kwam eerst in een pub bijeen, later in Youatts school. Er werd gediscussieerd over de ontwikkelingen in de diergeneeskunde. We vinden de verslagen hierover terug in de *The Veterinarian*. Helaas werd de Society in 1835 opgeheven door gebrek aan belangstelling. Mogelijk speelde de ziekte van Youatt hierbij een rol. Een jaar later, in september 1836, werd de *Veterinary Medical Association* opgericht, waarin zowel studenten als pratici van gedachten konden wisselen. Coleman werd beschermheer, Sewell voorzitter, Morton secretaris en Youatt penningmeester. Dankzij de inspanning van de Youatt vinden we ook van deze bijeenkomsten uitgebreide verslagen in de *The Veterinarian*, waardoor we een uitstekende indruk krijgen van de stand van zaken in die dagen. Door de *Society for the Diffusion of Useful Knowledge* werd hij in 1830 benaderd om een serie boeken te schrijven over geschiedenis, rassen en ziekten van huisdieren. Zo verscheen in 1831 het eerste deel bestaande uit 528 pagina's over het paard⁵. In 1834 verscheen een even omvangrijk werk over het rund, in 1837 over het schaap, in 1845 over de hond en in 1847 kort na zijn dood een werk over het varken. Sommige van deze werken bereikten meerdere edities en werden vertaald. Het is onnodig te zeggen, dat Youatt een groot aanzien verwierf door deze publicaties. Anderzijds waren er ook conservatieve lieden die hem kwalijk namen dat hij door het populariseren van de veterinaire kennis, die hij voor een deel ontleend had aan inlichtingen van pratici, het debiet voor zijn collegae verkleinde. Een artikel waarin hij hen beschuldigd had ten eigen voordele informatie aan hun clientèle te onthouden, werd door zijn tegenstrevers (Bracy Clark, Richard Vines en William Miles) aangegrepen om een campagne tegen hem op touw te zetten die een schaduw zou werpen over zijn laatste levensjaren.

In de *The Veterinarian* vinden we regelmatig publicaties van zijn hand over de ziekten van dierentuin-dieren. In 1833 was hij namelijk de officiële dierenarts geworden van de *Zoological Society of London*. Ook heeft Youatt zich ingezet voor de *Society for the Prevention of Cruelty to Animals* en dat in een periode, waarin de idealen van deze vereniging zeker nog niet door iedereen werden onderschreven.

Youatt was één van de eerste leden van de in 1838 opgerichte *Royal Agricultural Society of England (R.A.S.E.)*. Na het storten van een aanzienlijke som gelds werd hij in het bestuur opgenomen. Door zijn invloed kwam er een bepaling in de statuten, waarmee het bestuur de bevoegdheid kreeg om maatregelen te nemen ter verbetering van de veterinaire opleiding. Een subcommissie van de Society onder leiding van Youatt stelde een nieuw curriculum op voor de opleiding tot dierenarts. Hierin werd ook de ziektenleer van rund, schaap en varken opgenomen. Ondanks verzet van de zijde van de school, waar na het overlijden van Coleman in 1839 zijn opvolger W. Sewell in de behoudende trant van zijn voorganger voortging, werd in 1842 een leraar aangesteld om het onderwijs in runderziekten te verzorgen. De R.A.S.E. heeft het, ook financieel, mogelijk gemaakt om deze onderwijshervorming door te voeren; maar het is toch in

de eerste plaats aan de visie en het doorzettingsvermogen van Youatt te danken geweest dat deze werd gerealiseerd en dat een bres werd geslagen in het elke vernieuwing afwijzende machtsblok van het College. Ook een ander euvel werd met succes bestreden. Niet langer zouden de leraren uitmaken wie gerechtigd werd tot praktijkuitoefening, maar een examencommissie gekozen door de leidende pratici. In 1844 werd het *Royal Charter* verkregen en kreeg de beroepsgroep in het *Royal College of Veterinary Surgeons* de uitsluitende bevoegdheid diploma's te verlenen. In datzelfde jaar trok Youatt de stoute schoenen aan om het fel begeerde diploma te verwerven. Hij verscheen voor de commissie, maar weigerde een impertinente vraag te beantwoorden. De voorzitter kwam tussenbeide en overhandigde Youatt het diploma op grond van zijn vele verdiensten.

Zijn grootste compliment kreeg Youatt, toen Sir Erasmus Wilson aan een diner vertelde, dat hij een vriend uit Noord-Engeland te gast had in Londen en dat hij deze de stad wou tonen. De vriend zei: 'Ik hoef de stad niet te zien als je mij alleen maar voorstelt aan Youatt!'

Youatt heeft de laatste jaren veel geleden door jicht. Ondanks dat heeft hij nog zeer veel gepubliceerd en was hij de drijvende kracht achter veel veterinaire activiteiten. In zijn geboorteland is hij nooit onderscheiden; de controverse met Coleman zal hierbij wel de voornaamste rol gespeeld hebben. Door zijn benoeming tot *Foreign Member of the R. Accademia Nazionale dei Lincei* wist de oudste wetenschappelijke academie van Italië zijn verdiensten wel te waarderen. Youatt overleed op 9 januari 1847 in zijn werkkamer op de leeftijd van 71 jaar⁶. Met hem ging de meest invloedrijke dierenarts van Engeland uit de eerste helft van de negentiende eeuw heen. Een vriendelijke man, die steeds bereid was zijn beste krachten in te zetten om het aanzien van de veterinaire professie te verhogen.

E.P.O.

Deze rubriek wordt verzorgd door leden van het Veterinair Historisch Genootschap.

⁴ Dit tijdschrift heeft 75 jaargangen volgemaakt en is in 1903 verenigd met *The Journal of comparative pathology and therapeutics*.

⁵ Ewer T.K. 'Youatt and Brunel'. *Vet. Hist.* 1990; 6:120-124. I.K. Brunel was ingenieur; hij schreef *A treatise on draught als supplement op Youatts paardenboek*.

⁶ Clewlow J. *The death of William Youatt*. *Vet. Hist.* 1994; 8: 39-41. Hierin een kopie van het overlijdenscertificaat waaruit blijkt dat Youatt zelfmoord pleegde door inname van blauwzuur.